

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 frt — kr
 Fél évre . . . 3 " — "
 Negyed évre . . . 1 " 50 "
 hirdetések jutányosan számítatnak
 Megjelenik minden hó
 1, 10 és 20-án,

UNITAS

Pränumerations-Preise

Ganzjährig . . . 6 fl. — kr
 Halbjährig . . . 3 " — "
 Vierteljährig . . . 1 " 50 "
 Inserate werden billigst berechnet
 Erscheint am 1, 10 u. 20-ten
 jedes Monates.

Szaklap, fogadósok, vendéglősök, kávések, pinczerek, kávéházi segédek és ezek összes érdekei számára.

Fachorgan für Hoteliere, Gastwirthe, Kafétiere, Kellner Kaféhausgehilfen und deren Gesamtinteressen.

Felelős szerkesztő; — Verantwortlicher Redakteur:
FÁSZLER IGNÁCZ.

Szerkesztőség. bálványutca 12. sz. I. emelet.
 Kiadóhivatal, kalaputca 10. szám.

Kiadó tulajdonos: — Herausgeber und Eigenthümer:
KOHN és BILLITZ.

Redaktion, Göttergasse Nr. 12, I, Stock.
 Administration, Hutgasse Nr. 10:

Előfizetéseket és hirdetményeket elfogad a lap számára, a kiadóhivatal (kalap utca 10 sz.) és Kutschera Mihály ur, a kávék társulati iroda vezetője Lipót utca 10. sz.

Abonamente und Inserale werden in der Administration (Hutgasse Nr. 10. und vom Bureauleiter Herrn Michael Kutschera in der Stellenvermittlungskanzlei der Budapester Kafésieder-Genossenschaft Leopoldgasse Nr. 10. entgegengenommen.

PÉTS ÖDÖN

Péts Ödön.

(Mai képünkhöz.)

Kávés, a Tigris szállodában, a budapesti Kávés-ipartársulat és a magyar üvegbiztosító szövetkezet elnöke illet. alelnöke, a központi ipartársulati hitelintézet igazgatótanácsosa, az első magyar iparbank választmányi tagja, több jótékony egyesület tiszteletbeli tagja stb. stb.

Péts ur évekkal ezelőtt a kereskedői pályán működött teljes sikerrel, mely pályát azonban azon okból elhagyta, hogy azon kintnő hírnevet, melynek atyja Péts József ur örvendett, fenntartsa és tovább terjeszse.

Mint kereskedő, tíz évig tartó utazásai, alatt melyeket Német, Francia, Angolország és Amerikában tett, honának mindig tiszteletet szerzett.

Kolozsvári levél.

1879. december 6.

Tekintetes szerkesztő ur!

E becses lapok, mint kizárólag a vendéglői és kávéházi ipart védő és terjesztő szakközlöny hasábjain bizonyára akadni fog egy kis tér egy oly ügy megvitatására, melylyel ma már nemcsak szaklapok, de többé kevésbé a sajtó általában foglalkozik.

Ertem vendéglői és kávéházi iparhanyatlásának okait.

Hogy e hanyatlás tényleg csaknem általánosan minden városban megvan: kétséget alig szenved; nincs meg azonban szerintem elég erély arra, hogy e hanyatlást előidéző okok alapján az intézkedések ennek ellensúlyozására megtéssenek. Már pedig egy oly ipar-ág, melytől az államnak évenként igen nagy adó-jövedelme van, jogosan megkövetelheti a védelmet, melyet elvégre is nem egyesek, de csakis az állam nyújthat.

Egy ily hanyatlást előidéző okra kívánom jelenleg az illető irányadó közök figyelmét felhívni.

A mi a vendéglői és kávéházi ipart ez idő szerint hanyatlásra kényszerítette, ugyszólva tönkre tete: az, véleményem szerint első sorban a rendőrségeknek a „lebuj“-ok iránti tulságos elnézése. Tudjuk jól ezen „lebuj“-ok czélját. A firma ugyanaz, a mi más tisztességes vendéglő- vagy kávéháze; az üzlet a hatóság előtt szintén egyforma a többiekkel. Van azonban egy különbség s épen ez a baj. Az ilyen, a vendéglőnek vagy kávéháznak csak czimét használó bordélyok egy-egy városban oly kis üzletet folytatnak, hogy ha nem volna náluk 4 vagy 5 fiatal nő (kiket pincérnőknek csufolnak), bizonyára nem volna alapjuk dicsekedni briliáns „losung“-okkal, így pedig van. Végtere is nem tehet arról a könnyü-vértü fiatalság, hogy neki jobban izlik az a kávénak csufolt valami, ha „fiatal nő (?)“ mosolyáv ' van fűszerezve. A „vendéglős ur“ pedig békésen elszámol „pincéznőjével.”

Segítsünk a bajon!

Találjunk expedienst arra, hogy a rendőség utasítva legyen felsőbb helyről szigoru korlátok közé kezelni a lebujok tulajdonosait. Korlátoztassék első sorban a zár-óra. Még pedig nem oly enyhe büntetésekkel, mint azt jelenleg a tisztelt rendőség teszi, mert hiszem 5 firt büntetést szívesen fizet az, a kinek esetleg 25—30 firt tiszta „Rebach“-ja maradt, — hanem a lehető legszigorubbán.

Mondassék ki rendeleteileg, hogy minden néven nevezendő, bort, sört vagy kávéat árusító üzlet, melyben nők teljesítik a kiszolgálást, esti 9 órán tul reggel 5 — esetleg 6 óráig zárva tartandó. E rendelet ellen vétők büntetessenek

1-ső izben 50 forint, —

2-od izben 100 forint, bírsággal, s ha ez sem használ

3-ad izben az ipar engedély megvonásával.

Hogy e rendelet az iparszabadságnak rovására nem esnék, s viszont a tulajdonképi vendéglői és kávéházi ipart csak emelné: bizonyítgatnom talán felesleges is. Kiemelendőnek vélem! azonban az ez által elérendő morális haszont, mert hiszen a rendelet életbe léptetése által nem volna acquit adva egyfelől a fiatalságnak a kicsapongásokra s az oknélküli pénz és egészség-pazarlásokra másfelől sok szegény s becsületesnek maradni kívánó nőnek az elaljasodásra.

Ajánlom ez ügyet főleg a fővárosi vendéglői és kávéházi ipart üzök szives figyelmébe. Tegyétek magukévá az „eszmét s segítsenek közremunkálni arra, hogy az „ige testté váljék.“

Ugy legyen!

W—r.

T. olvasóinkhoz.

Közeledő újév alkalmából nyomdánk munkával tulhalmozva van, minek következtében lapunk mai száma csak fél ivnyi alakban adhatjuk ki, mit azonban jövő számnál melléklettel fogjuk pótolni. **A kiadók.**

Edmund Péts.

(Zu unjeren Bild auf der ersten Seite.)

Caffétier, im Hotel Tiger, Vicepräsident der Budapester Kaffeesieder-Genossenschaft, Präsident der Spiegelglas-Versicherungsgesellschaft, Directions-Mitglied des Central-Genossenschafts-Creditinstitutes, Mitglied des Directions-Ausschusses der „ersten ung. Gewerbebank“, und Ehrenmitglied mehrerer humanitärer Vereine etc., gehörte früher dem Kaufmannsstande an und verliess ihn nur deshalb, damit er den guten Ruf, dessen sich sein Vater, Josef Péts, in der Hauptstadt erfreute, aufrecht erhalte und weiter verbreite, was ihm im vollsten Masse gelungen ist. Als Kaufmann hatte er durch seine 10-jährigen Reisen in Deutschland, Frankreich, England und Amerika stets, wie nur wenige, seinem Vaterlande Ehre gemacht.

Zur Rehabilitirung des „Pinczer kör.“

Sowohl im Interesse der Wahrheit, als auch in dem des hiedurch betroffenen „Pinczer kör.“ finden wir uns veranlaßt, die im Nachtrag der letzten Nummer unseres Blattes gebrachte Notiz, in der es hieß, daß der Oberkellner eines hiesigen Geschäftes seinen Speisenträger nur deswegen plöglig entlassen hat, weil sich Derselbe weigerte dem „Pinczer kör.“ als Mitglied beizutreten, zu dementiren, da diese Angelegenheit, wie wir uns selbst überzeugten, lediglich auf ein Mißverständnis beruht. Es wurde wohl ein Gehilfe plöglig entlassen, doch aber aus ganz anderen Gründen. Zudem wir nun diesem unerquicklichen Thema hiedurch ein Ende machen, glauben wir dem Pinczer kör gegenüber nur so gehandelt zu haben, wie dies in analogen Fällen die Redaktion eines jeden anderen anständigen Blattes gehandelt hätte.

Ein Fachblatt ist nicht nur dazu da um zu loben sondern auch um zu rügen was Tadelnswerth ist; es ist in erster Linie dazu berufen die Interessen Derjenigen die es vertritt zu wahren, und dabei kann es sich sehr leicht ereignen, daß indem die Interessen der einen Partei gewahrt, Diejenigen der anderen hiedurch angegriffen werden, und leider ist es uns nicht gegeben, die Sprache dazu zu haben, um die Gedanken zu verbergen.

Der Fall wurde uns von einer solchen Person mitgetheilt, deren Glaubenswürdigkeit über allen Zweifel steht, und dennoch ließen wir es darauf nicht beruhen, sondern zogen auch darüber bei einem Mitgliede des Pinczer kör Erkundigungen ein, und dieses Mitglied bestätigte die Ausjagen des Ersteren, mit der Bemerkung, daß auch im Club davon Erwähnung geschah.

Unsere Schuld ist es daher nicht, daß das Renommé des Pinczer kör, unter dieser Beschuldigung gelitten hat. Wir jagten auch nicht daß wir davon überzeugt sind, daß es wirklich geschah, sondern nur daß wir es gehört haben! Weiters jagten wir, „solte es sich bewahrheiten, etc.“ dann werden wir Abhilfe zu schaffen wissen. Und daß wir dies gesagt haben, kann uns nicht verargt werden, da dies eben in unseren Ressort gehört, für die Wahrung der Interessen Derjenigen einzutreten, die wie wir vertreten.

Bei dieser Gelegenheit können wir nicht umhin dem verehrten Directorat des Pinczer kör einige wohlgemeintn Worte zur Beherzigung zu sagen.

Auch in der Tagespresse kommt es mitunter vor, daß das Gebahren der Mitglieder selbst der höchsten Regierungskreise angegriffen, und vor das Forum der öffentlichen Meinung gezogen wird. Speziell bei uns in Ungarn kommt dies nur allzuheufig vor. In solchen Fällen ist es eine Ehrensache des Angegriffenen die gegen ihn erhobenen Beschuldigung, ob sie erfinden oder nicht, zu rechtfertigen, zu widerlegen, eventuell den Angreifer zur Verantwortung zu ziehen. Dies alles war hier zwar nicht der Fall, Der Pinczer kör wurde in keiner Weise angegriffen, da die besagte Affaire als noch nicht bewiesen behandelt und besprochen wurde, ergo hatte er auch keinen „Angreifer“ zur Verantwortung zu ziehen; allein diese Ehre hätte er schließlich diesem, sowol von den Gastwirthen als auch Cafétieren anerkannten Fachblatte erweisen können, daß er anstatt in stillschweigender Verachtung zu verharren, die Redaktion um nähere Aufschlüsse anzugeben, die ihm auch bereitwilligt gegeben worden wären. Damit aber, daß man den verehrten Mitgliedern des Pinczer kör den Auftrag ertheilt, das Blatt fernerhin hin nicht zu abonniren, ist nichts weiter gethan, als der öffentlichen Meinung einen Faustschlag ins Gesicht versetzt. Wir wollen ja nur das Gute fördern, und mit Ihrer Beihilfe gemein-

jam vorgehen, nicht aber Zwietracht säen! Aber auch Sie verehrte Herren, dürfen sich nicht von unedlen Gefühlen leiten lassen. Sie müssen Ihre persöhnlichen Vorurtheile dem gemein samen Wohle subordiniren, denn nur in der Einigkeit liegt die Macht!

Budapester Caffeehändler-Genossenschaft.

Dieses Circulär ließ das löbl. Präsidium obiger Genossenschaft gelegentlich der Abschaffung der Luxussteuer an die Mitglieder ergehen.

Euer Wohlgeboren!

In der, am 6. Dezember 1879 abgehaltenen Sitzung des Ausschusses der budapester Caffeehändler-Genossenschaft hat der Vorsitzende dem Ausschusse die hochehrwürdige Mittheilung gemacht, daß die Willard- und Spielzimmersteuer durch den hohen Reichstag abgeschafft wurde, und daß sie demnach vom Jahre 1880 ab von dieser lästigen Steuer befreit sein werden.

Dieses freudige Ereigniß dient uns als Anlaß, hievon an die sämtlichen hauptstädtischen Herren Caffeehändler Nachricht zu geben und gleichzeitig hervorzuheben, daß der Erfolg, welcher jetzt allen Herren Caffeehändlern zu Gute kommt, durch das Jahrelange emsige, energische und unermüdete Bemühen der Genossenschaft erzielt wurde.

Wie die meisten unserer Herren Kollegen wissen dürften, hat die Genossenschaft seit Einführung der Luxussteuern nicht geruht, hat diese noch vor der Einführung und seither fortwährend bei allen Behörden, Ministern und im Reichstage angegriffen und so die Abschaffung derselben vorbereiten geholfen.

Trotzdem wurde dem Reichstage vor kurzer Zeit ein Gesetzentwurf vorgelegt, welcher die Luxussteuer mit Ausnahme der Willard- und Spielzimmersteuer abschaffen sollte.

Da raffte sich die Genossenschaft zu einem letzten Ansturm zusammen, sendete Deputat.ionen an den Finanzminister, an hervorragende Abgeordnete, an die Redakteure, petitionirte beim Reichstage, und der Erfolg blieb nicht aus, auch die Willard- und Spielzimmersteuer wurde abgeschafft.

Dieser Erfolg möge Ihnen als Beweis dessen dienen, daß nur durch die Vereinigung der Kräfte Erfolge erzielt werden können und daß Sie noch heute unter der Last der Luxussteuer schmachten würden, wenn sich nicht die Genossenschaft um das allgemeine Interesse angenommen hätte, welches zu verfechten der Einzelne zu schwach ist.

Wir müssen dies hervorheben, um Jenen entgegenzutreten, welche behaupten, die Genossenschaft sei überflüssig und leiste nichts, wir müssen dies hervorheben, um jene Genossenschafts-Mitglieder, welche in der Zahlung ihrer Beiträge säumig sind, zur pünktlichen Zahlung anzuspornen, da die Genossenschaft ohne die Beiträge ihrer Mitglieder ja nicht existiren kann; und wir müssen es hervorheben, um alle jene Kollegen, welche sich bisher von der Genossenschaft fern gehalten haben, zum Eintritte und zur Unterstützung der Genossenschaft zu bewegen.

Wir richten daher an Euer Wohlgeboren die Bitte, der gefertigten Genossenschaft Ihre volle Unterstützung zuwenden zu wollen.

Gleichzeitig erlauben wir uns Ihnen mitzutheilen, daß der Ausschuss beschlossen hat behufs Tilgung der außerordentlichen Kosten der Agitation gegen die Luxussteuer von sämtlichen hauptstädtischen Caffeehändlern eine außerordentliche Auflage einzusetzen, welche auf 5% jenes Betrages bestimmt wurde, welchen der Betreffende Jahre 1879 an Luxussteuer bezahlte.

Diesem Betrag wird eine hiezu entsendete Commission übernehmen.

Hochachtungsvoll
die Budapester Caffeehändlergenossenschaft.

Jos. Kurz
Präsident

Dr. Hauer
Schriftführer.

In Folge dessen und nachdem sich die Herren Principale an dieser Subscription zahlreich und freudig betheiligen, und daher ein namhafter Betrag zusammengebracht wird, so hat der Ausschuss der budapester Caffeehändler-Genossenschaft beschlossen, aus dem Erträgnisse dieser Beiträge einige in mißlichen Verhältnissen stehende und zugrunde gegangene Cafetiers, außerdem aber die in dieser strengen Winterzeit ohne Geschäft stehenden und wirklich bedürftigen Caffeehaus-Gehilfen über die Feiertage zu verköstigen, eventuell mit Geld zu unterstützen und wurde in Folge dessen vom Sekretär der Genossenschaft ein Verzeichniß der würdigen und darauf Anspruch machenden Gehilfen dem Herrn Präsidenten vorgelegt, welches der am 20-ten d. M. abzuhaltenden Ausschussversammlung unterbreitet wird, und dessen Genehmigung außer Zweifel steht.

Wohlthun trägt Binsen.

Der überaus strenge und obendrein so plötzlich hereingebrochene Winter hat nicht unwesentlich dazu beigetragen, die Zahl der jeden Winter feiernden Gehilfen bedeutend zu vermehren. Die Noth hat sich daher in diesen Kreisen auch lange schon nicht so fühlbar gemacht, als gerade auch in diesem Jahre, da die Verdienste in den heurigen Saison-Geschäften nicht danach waren, um von den etwa gemachten Ersparnissen während des langen Winters das Leben fristen zu können. Hunderte von Angehörigen des Wirths- und Caffeehausgehilfs-Personales befinden sich hier in der Hauptstadt ohne Stellung, Brod und Unterkunft, und auch ohne Aussicht auf ein baldiges Placement! Den Cafetiers und den Caffeehausgehilfen Budapests gebührt der Lob, mit anerkanntem Beispiel vorangegangen und für die Angehörigen ihres Standes edelmützig gesorgt zu haben. Es wurde nämlich der Beschluß gefaßt, die wazirenden Caffeehaus-Gehilfen während der strengen Winterzeit mit einem warmen Mittagmahle zu versorgen, während den etwa Verheiratheten das hiefür entfallende Melutum in Baarem ausgezahlt wird.

Wir hoffen, daß dies edle Vorgehen auch bei den Herrn Hotelieren, Restaurateuren, Gastwirthen und in Stellung stehenden Kellnern, Nachahmung finden wird, und daß es diese Herren sicherlich nicht unterlassen werden, mit gleichem Beispiele für die in einer nicht minder bemitleidenswerthen Lage sich befindenden Angehörigen des Wirthsgehilfen standes zu sorgen.

Möge die allseits rühmlichst bekannte Generösität dieses Standes sich auch diesmal glänzend bewähren, und dazu beitragen, das wirklich jammervolle Los unserer darbeudenden Standesgenossen zu lindern!

Vom Bürgermeisteramte der königl. Freistadt Szegedin.

Szegedin den 10 Dezember 1879

An hochgeehrten Herrn Michael Kutschera Sekretär des Budapester Caffeehaus Gehilfen Vereines.

Es ist mir zur Kenntniß gelangt, daß Euer Wohlgeboren zur Zeit der uns getroffenen schrecklichen Katastrophe durch menschenfreundliche edle Theilnahme gemahnt, sich unserer Situation und Lage so warm erinnerten, daß während Sie Einerseits allerart die Nächstenliebe Interesse, erwecken derweil blieben auch Ihre edlen und milde Wörter in Anbetracht auf die Unglücklichen nicht stumm, sondern durch deren Wirkung eine schöne Gnadengabe eingeflossen ist. Indem also für all' dieses Euer Wohlgeboren uns zum ewigen Dank verpflichtet, kann ich es bei dieser Gelegenheit nicht veräumen, als ich allein so auch in Namen des Publicums meiner Stadt, — Euer Wohlgeboren den wärmsten Dank zu veröffentlichen.

Franz Palfi m.—p.
Bürgermeister.

Brief-Kasten der Redaktion.

Herrn Peter Kovacs in Stuhlweißenburg. Wir bezweifeln sehr, ob Sie mit Kovacs oder Kovacs mit Ihnen identisch ist. Allenfalls ist daher eine nähere Angabe Ihrer Adresse nöthig, da wir sonst von Ihrem Berichte aus „Bombay“ keinen Gebrauch machen können.

Herrn Carl Walter Ehrenpräses des Kellnervereines in Klausenburg. Der letzte Termin ist stets drei Tage vor dem Erscheinen.

Herrn Friedrich Körner in Preßburg. Der budapester Kellnerverein wurde im Jahre 1835 gegründet. Die näheren Daten erliegen im Archive des Kellnervereines, Gosebene-Handgasse Nr. 6, wohin Sie sich auch wenden müssen.

Towarzystwo „Humania“ w Krakowie. Prosimy o odpowiecez na list. Prenumeracja na „Unitas“ lezy w „Hotelu Polskim“ u pana Prezesa Jana Tarcowskiego.

Vas János, Glück Adolf, Ehn Mátyás urak Szatmár. Elkészt, jövőre besoroztuk.

W—r. Kolozsvár. Levelét közöltük, véleményét osztjuk.

An die geehrten Leser.

Wegen großer Anhäufung von Bestellungen für das neue Jahr, in unserer Buchdruckerei fanden wir uns veranlaßt, die vorliegende Nummer blos einen halben Bogen stark erscheinen zu lassen. Wir werden es jedoch nicht unterlassen die verehrten Abonnementen der „Unitas“ bei der nächsten Nummer, die wir mit einer Beilage ausgeben werden, für diesen Ausfall reichlich zu entschädigen.

Die Herausgeber.

HIRDETÉSEK

Dr. Handler Mór

orvos és sebésztudor, szülész és szemész,
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett
mindennemű

TITKOS BETEGSÉGEKET

1. az **önfertőzésnek** minden következményeit, in-
gerlékeny gyengeséget, az **ondófolysást**, különösen a
TEHETETLENSÉGET
(elgyengült férferőt),

2. **hugycsófolyasokat** (még az idültket is) a
nemzörészek bujakóros fekélyeit és **másodrendű bujakórt**
minden alakjaiban és elcsufításaiban;

3. **hugycsószűküléseket**;

4. friss idült nyákfolyásokat **nőknél**, az ugye-
vezett **fehértfolysást**;

5. **bőrkiütéseket**;

6. a **hugyhólyag** betegségeit és mindennemű **vize-
lési nehézségeket**.

Rendel naponként: délelőtt 10—1 óráig, délután
3—5 óráig és este 7—8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utca 1. sz., kigyó-
és városház-utca sarkán (Rottenbiller házban) I. em.,
bemenet a lépcsőn.

☞ **Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz ada-
tik és a gyógyszerek megküldetnek.** ☞

GALANDFÉREG
(pántlikagiliszta)

6 óra alatt kihajtatik.

Zur gefälligen Beachtung!!

Wir erlauben uns, hierdurch höfl. aufmerksam
zu machen, dass sich bei uns ein permanentes und
sehr reichhaltiges Lager der

**BERNDORFER ALPACCA-
und Chinasilber waaren-Fabrik**
befindet woselbst wir stets, laut aufliegendem **Original-
Fabrikspreiscourante** verkaufen.

Die Herren **Hoteliers, Gastwirthe, Bahnhofresta-
rateure, überhaupt grössere Abnehmer erhalten Rabatt.**

Hochachtungsvoll

Brüder Rothhauser

Ecke Landstrasse und Königsgasse, im von Gyertyánfyschen
Hause.

W. Cserveny's

behördlich konzessionirte

Agentur

für Hotels, Restaurationen Gast- und Caféhäuser

Bpest, Hutgasse Nr. 7.

seid mehreren Jahren, bestehend, besorgt sämtliches
männliche und **weibliche** **Dienstpersonale** sowie Ge-
schäftskäufe und Verkäufe unter strengster Diskretion.

Empfinde den Herrn Cafétiers, Hoteliers und deren Ober-
kellnern sein auf einfach elegant ausgestattetes in Lein-
wand gebundenes Humoristisches Illustrirtes Album für
1880 zu Neujahts geschänke für dem Gästen. Dasselbe
enthält muster dem Humoristische Illustration den Ka-
lender. Dasselbe kann in deutschen sowie in unga-
rische Sprache bezogen werden.
Muster samt Preiscurant werden Gratis und
prompt zu gesendet.
Darauf Reflektierende werde höfl. ersucht Ihre
Bestellungen je früher zu machen damit es keine Ver-
spätung unterliege!

Budapest, Neuweltgasse Nr. 25.

Verleger des humoristischen Albums

Emanuel Scheer

Ajánlja kávés, vendéglős és főpincér uraknak di-
szesen és fényesen kiállított, vászonkötésbeni illusztrált
humorisztikus **Emekönyvet**, 1880 Ujévi ajándékul al-
kalmazható, melyek naplár, belyeg- és váltófokozatot,
sorshuzást naplár és felszesejyezéseket tartalmaznak, Né-
met és magyar nyelven kaphatók!
Mintáit arjegyzékekkel ingyen és bérmentesen!
A megrendéseket mielőbb beküldeni kérelek ne-
hogyan megküldésük elkészessék.

Budapest, Ujvilágutca 25. sz.

Scheer Manó

Das Stellenvermittlungs-Bureau

der Genossenschaft der Budapester Caffétiers, befindet sich seit 1. August Leopoldgasse Nr. 10

Dieses Institut das unter der bewährten Leitung des Herrn **Michal Kutschera** steht,

empfiehlt sich insbesondere den auswärtigen Herrn **Caffétier Hoteliers, Restaurateurs** zur Dienstvermittlung aller,
wie immer Namenhabenden Restauration und Cafféhäuspersonals, **Cassierinen** ect, vermittelt zugleich Käufe- und
Verkäufe von Gast und **Cafféhäusern** zur größten Zufriedenheit der p. t. Auftraggeber, unter strenger Discretion

Előfizetési felhívás

Mai nappal vállalatunk tevékenységének második évébe lép.

Feladatunk lényege: a összes kávéházi és vendéglői ügynek érdekeit bel- és külfelé, minden arra szolgáló eszköz felhasználásával előmozdítani; a vendéglősöknek, kávéosoknak és üzleti segédeknek úgy belső üzleti állapotaikban javításokat, előnyöket nyújtani, mint az iparhatóság és közönséggel szemben becsületes, állásukat vévő ügyészként szolgálni.

Ezen egyetemen hasznos törekvésünkben vállalatunk megelégedésünkre méltányoltatott, és az évforduló beálltával megragadjuk az alkalmat, és Magyarország tisztelt vendéglősei, kávéosai és üzleti segédekéhez azon kérelmünkkel fordulunk, hogy ezen önmagunkra nézve előnyös törekvésünket, ezen szakközönség tartása által az új évben is támogatásunkban részesítsék.

Az előfizetési feltételek a lap címénél fel vannak tüntetve.

Ezuttal tisztelt olvasóinknak vig, szerencsés, áldásdus új évet szívből kívánnunk.

Az „UNITÁS“ kiadóhivatala,
Budapest, kalap-utca 10.

Cseléd-e vagy iparos?

A Debreczeni „közérdek„ című lap e f. évi Nov. 30-kán megjelent 5-ik számának vezércikkében a „pincézekről“ szólva azon kérdést hozza fel, hogy, „melyik törvény szabványai szerint kell eljárni ezek ügyeiben. vajjon a cseléd vagy az ipartörvény szerint-e? stb.

Miután ezen kérdés mellett és ellen több okot hoz föl. végre az ipartörvény 2-ik §. át idézi — s abból ítélve folytatja cikkét: „Tehát miután itt t. i. az idézett §-ban pincéző sehol megnevezve nincs, másrészt, tény hogy havi bérré szerződnek; nem alaptalanul sorozhatjuk őket a cselédnek osztályába, a min hogy némely helyen, például az Arad-városi hatóság egyenesen a szerint ítélt ügyeikben. — Mindenesetre szükséges, hogy e tekintetben a törvényhozás intézkedjék; addig is azonban míg ez megtörténik, a rájuk leginkább alkalmazható cseléd-törvény szerint kellene velők elbánni, s így első sorban megkövetelni, hogy mindeniknek cselédkönyve legyen!“

Ugy hisszük, hogy ehhez nem kell kommentár! Legyen az fogadós, legyen az pincér, vagy iparunk bármely osztályába tartozó egyén, ha van benne még egy csepp önérték, ez ellen tiltakozni kell!

Nincs szándékunk a t. cikkirővel polémiába bocsátkozni. De annyit mégis bátrak vagyunk becses figyelmébe ajánlani, hogy ha már társadalmi állásunk osztályozni akarásába bocsátkozott — egyuttal azt a fáradságot is vehette, hogy a ránk vonatkozó adótörvényeket megtekintse; s a szerint osztályozott volna bennünket. — Vagyha még erre sem volnának törvényeinkben §§-ok akkor azt vehette volna mérvaódul, hogy a gyakorlatban fennálló rendeletek szerint milyen arányban járunk az állam háztartás költségeihez, nem is említve a szükséges szakismereteket, sem azon művelt séget melylyel minden pincérnek birnia kell? — ha nem csak egyszerűen a meg adóztatást, a melyet az iparos és kereskedő segédekkel mindenütt egyformán fizetünk; akkor bizonyára ha ezeket sziveskedett volna figyelembe venni, nem kívánná, hogy bennünket a cselédek osztályába sorozzanak, sem azt, hogy a szerint bánjanak el velünk és ítéljenek ügyeinkben, hanem az igazság és méltányosság szempontjából a szerint, mint a milyen mértékben viseljük az állam terheit, az iparos és kereskedő segédek osztályába soroz!

Nem tudjuk ugyan milyen szándék vezérelhette a tisztelt cikkirő urat állásunk osztályozni akarásánál? — önértékünket fejleszteni célozta-e. vagy talán erkölcsi megalázásunkat akarta? Bármiként legyen is a dolog, annyi áll, hogy idézett soraiban elhamarkodva ítélt felettünk. Azonban az elmondott oknál fogva, mi ezen ítéletét csak tájékozatlanságának tulajdonítjuk, s egyszerűen hajlandók vagyunk a szeretjük hinni, hogy hangjának keménységét tiszta jóakarattal és önzetlen hazafiúi érzellem vezérelte, s éppen ezért nem is kárhozzatjuk; — sőt az igazsághoz híven őszintén kimondjuk, hogyha a t. cikk író ur csakugyan szívén hordja, és óhajtja ügyünk előmozdítását, akkor sokkal üdvösebben ostorozhatta volna osztályunk némely bajait, u. m. általános elmaradottságunkat, a pincérek hiányos képzettségét, s ezzel együtt a fő n ö k ö k azon indolentiáját melylyel közművelődé-

sünk iránt viseltetnek; sőt nagyobb részének hazafiatlanságát is méltán ostorozhatta volna. Mert meg vallva az igazat, eddig elhanyagolt és lenézett társadalmi osztályunk bajaival vem foglalkozott senki, nem törődött senki, — Ha a t. cikk író ur olyan értelemben hívja fel a törvényhozás figyelmét osztályunk rendezésére, hogy az által közművelődésünket, és erkölcsi emelkedésünket előmozdítsa, akkor tisztelettel hajlunk meg előtte; míg ellenben azon hibás következtetése ellen, hogy a törvény hiányosságából és egyes hatóságok önkényű eljárásából, reánk, pincérekre a cseléd-törvényt kívánja alkalmaztatni, határozottan tiltakozunk.

Mi tiszteljük a törvényt. Hódolunk minden illetékes hatóságnak. Igyekeztünk hazafiúi kötelességünket minden erőnkkel teljesíteni. Épen ezért óhajtjuk és jogosan megvárjuk, hogy a törvény minket is azon jótéteményekben, azon védelemben részesítsen mint más iparos társainkat.

Fölkérjük tehát valamennyi t. kartársunkat, valamennyi pincér egyesületet, hogy e tekintetben csoportosuljunk egytté. Emeljük fel szavunkat és tiltakozzunk osztályunkat meg alázni akaró minden megtámadás ellen, kérjük az orsz. iparegyesület tek. igazgatóságát, s ennek közbenjárásával a mélyen tisztelt képviselőházat, mint törvényhozó testületet, hogy az ipartörvény legközelebbi felmerülése alkalmával a pincéreket, minthogy már a megadóztatásnál ily szempontból tekintetnek, az iparos segédek sorába igtatni kegyesen méltóztassék!

Vass János,

A szathmárnémeti pincér egyesület, elnöke.

Szathmár és Budapest.

Igen tisztelt barátunk és jóakarónk Vass János ur a szathmári pincéregylet elnökének egy levele fekszik előttünk, melyből a magyar pincérkör érdekében egynemely értékes szót meritünk. Igen messze vezetne, ha mindazon eszmék és szakképzett vélekedésre mutató reformjavaslatokat, melyeket Vass János ur hozzánk intézett iratában jelenlegi egyesületi elv gyökeres társadalmi átalakítása tekintetéből felemlít, reprodukálnok. Csak azt sajnáljuk őszintén, hogy Vass urnak Szathmárban oly kis tevékenységi kör áll rendelkezésére, mely nem teszi neki lehetővé, mindazon jó, szép és kívánivalót, mit levelében említ, valószínű; habár másrészt kárpoztalásul constatálnunk kell, hogy egy magyarországi pincér szövetség alapítása iránti buzditás legelőszőr a szathmári pincéregylettől, illetve Vass urtól indult ki; azonban fájdalom a budapesti pincér egyesület hangadó köreiből viszhangra nem talált ez egészséges eszme itt pártolásra? De miért nem talált Egyszerűen azért, mert nem a fővárosi pincéregylet egyik főméltóság viselőjének agyából származott hanem. Szathmárból egy igénytelen vidéki városból érkezett; ergo mint megbeszélésre még nem érett félre volt dobandó!

Elismerjük ugyan, hogy a budapesti pincér egyesület jelenlegi elnöke Asmus József ur egy tevékeny, körültekintő sőt önzetlen ember, ki az által vezetett egyesületnek csakis javát akarja és kívánja; az akarat és kívánat azonban magában nem elégséges! Asmus József ur a fent elsorolt valóban elismerésre méltó előnyök mellett, egy hibával is bir, mely közelebről megvilágítva, nem csekély mértékben járul különbeni előnyei és jó tulajdonai kevesbitéséhez; és ez egyetlen biba, hogy mint egykor IX. Pius, magát szintén csalhatatlannak tartja is ezen körülmény, egybekötve azon tisztelettel, mely személye iránt igen sok bizottsági és egyleti tag által tuzetik, és mely már majdnem bálványimádássá fajul hozza magával, hogy mármár önmaga is fel saját „istenhez hasonlósgától“, és csakis azt ismeri el jónak és szépségesnek, mint önmaga kigondolt és felfedezett; miután pedig ép oly kevésse gondolt ki mint fedezett fel olyasmit, mi a pincér kar javára volna, tehát minden a réginél maradt és marad.

Ha a budapesti pincéregylet folytos fejlődésére visszatekinthetünk, el kell ismernünk, hogy az a jelen évtized utolsó éveiben lett csak azzá, a mi jelenleg, t. i. egy jól kezelt betegségyező egyesületté, mely majdnem ezer kétszáz tagot számlál, és nem csekély alapítóke fölött rendelkezik. A beteg és meghalt pincérekre tehát jól van gondoskodva; de az egészséges és még élő üzleti társakért mai napig vajmi hevés történt. Egy állomás közvetítő, és utóbbi időben a „Pincér kör“ alapítása képezi mindössze azt, melylyel a korszellemnek adózva lett. Azonban, hogy mily megmérhetlen előnyök származnának az összes pincér kör és ezen nagy testület egyes tagjai számára valamennyi pincér egyesületnek egy központi egyesület való egyesüléséből, hogy mikép érne el ép ez uton a sestületi szellem vallóssittatása és virágzását, hogy ez által a Magyarország összes pincér kör fölötti ellenőrzés kezelése lehetővé tétetnék, mely ellenőrzés az egész országban minden enyes pincérre kiterjeszkednék, és a pincér kart megtisztítaná azon tisztatlan elemektől, melyek jelenleg vele a legkönnyebb módon assimilálódhatnak! arra, mint már mon-